

Kultur på recept, Steg 2

Utvärdering

Från Läns museet till Studieförbundet...

Utvärdering

Steg 2, Kultur på recept

Bakgrund

Kultur på recept bedrevs på Länsmuseum Gävleborg under våren 2015, för en grupp sjukskrivna med utmattnings-/depressionstillstånd. Skapande aktiviteter och visningar i museet fungerade som ett sätt att komma ut, vara i ett socialt sammanhang och träffa människor samtidigt som man skapar och lär sig något nytt. En hjälp att "komma igång med livet igen", som en av deltagarna uttryckte det.

Det blev ett lyckat projekt och deltagarna önskade sig en fortsättning i någon form. Därför inleddes ett samarbetsprojekt mellan Region Gävleborg och Studieförbundet, som ett Steg 2 i "vägen tillbaka". Region Gävleborg går in med finansiering av material och cirkelledararvode.

Studieförbundet står för lokaler och information om utbud och möjligheter till deltagande i olika cirklar. Cirkeln läggs upp enligt följande: Cirkelledaren träffar gruppen två kvällar/månad. Där emellan arbetar gruppen vidare på egen hand. De har tillgång till lokaler och materialskåp och sköter sig själva.

Syfte

Tanken är att finna en modell för hur studieförbundet kan ta över deltagare från Kultur på recept-aktiviteter, så att deltagarna slussas in i cirkelverksamhet och så småningom kan ta steget att delta i ordinarie cirkelutbud. Fokus ligger på skapande aktiviteter, gemenskap och att ingå i ett socialt sammanhang. Samtidigt är det inte lika styrt utan bygger på att deltagarna själva engagerar sig och tar ansvar.

I denna första pilotomgång leddes cirkeln av undertecknad (konstnär/konstpedagog).

(Jag är även pedagog på Länsmuseum Gävleborg, men här går in som privatperson. Länsmuseum är alltså inte part i steg 2).

Kursens mål har varit att främja sociala kontakter samt att ägna sig åt skapande i olika tekniker, tillsammans med andra. Då det främsta syftet varit skapande och gemenskap har det inte funnits någon fastställd kursplan.

Med facit i hand konstaterar jag att det hade varit bra att ha en mer specifik plan. Att testa olika former av skapande är inte tillräckligt i en grupp där motivationen eller snarare orken och tankeförmågan inte alltid är på topp. "Jag orkar inte tänka", "Har ingen fantasi, det är bara tomt i huvudet" är vanliga kommentarer. En effekt av utmattningssyndrom som man bör ta med i beräkningen.

Hur gick det?

Det fungerade väl de gånger undertecknad var med. Jag hade alltid förberett någon övning/uppgift och ofta var vi 4-5 personer dessa gånger. När gruppen skulle ses på egen hand kom ofta bara en eller två personer. Det gällde även i de fall då de bestämt att träffas på dagtid.

Det finns flera orsaker till bortfallet. Dels beror det på dagsformen och att det är lättare att stanna kvar hemma när man inte "måste" gå till lokalen. De lärarledda tillfällena är det mer angeläget att gå

tycks det, i synnerhet eftersom man då vet att fler brukar dyka upp. I några fall har deltagare börjat arbetsträna och vill inte riskera att ta i för mycket, med för många aktiviteter.

Det är tydligt att gruppen behöver viss pushning och kanske mer ledning, utöver att bara träffas och skapa tillsammans. Av den anledningen har jag haft uppgifter – men ofta väljer deltagarna även att skapa fritt, vilket jag ser som positivt. Svårigheten är att "hålla motorn igång" som grupp när de är utan ledare.

Verksamheten - en kort genomgång av träffarna

Tisdag 8 september

Gruppen ses för första gången sedan avslutet på läns museet under våren. Fyra av de tidigare sju deltagarna kom. (Ursprungsgruppen bestod till en början av åtta deltagare men en fick arbete under tiden och avslutade därför). Den inledande träffen ägnades åt information och fika.

Studiefremjandets verksamhetschef och handläggare presenterade sin verksamhet, berättade om utbud, lokaler mm. Cirkelledaren berättade om kursens upplägg och vi började jobba lite med tuschlaveringar.

Tisdag 15 september

Vi fortsatte det vi påbörjat gången innan och gick även igenom olika akvarelltekniker. Här var det valfritt att göra teknikövningar eller skapa fritt. De flesta gjorde både och. (Samma fyra deltagare kom även denna gång)

Tisdag 22 september

Gruppens träff på egen hand. Tre deltagare kom.

Tisdag 29 september

Träff på egen hand. Endast en deltagare dök upp.

Tisdag 6 oktober

Träff på egen hand. Här hade jag bjudit in dem till Läns museet där jag skulle hålla en öppen visning för allmänheten. De valde dock att stanna på Studiefremjandet och jobba själva. Två deltagare (varav en som inte varit med sedan museiperioden) kom denna gång.

Tisdag 13 oktober

Träff med cirkelledare. Kvällen ägnades åt att måla stilleben med frukter och vaser. Vi arbetade med akrylfärg på målarduk. En uppskattad övning. Några av deltagarna varvade med att teckna med blyerts. Idag kom tre deltagare. En fjärde skulle kommit med hade för mycket att göra.

Tisdag 17 november

Om jag vore ett hus, vilket slags hus skulle det vara...

Så löd dagens uppgift, där deltagarna målade sina hus – antingen den typ av hus man känner sig som, ett hus från en dröm eller det hus man skulle vilja vara. Det rådde en uppsluppen stämning i gruppen med mycket prat och skratt.

Tisdag 24 november

Sista gången ägnades åt att göra färdigt påbörjade alster, fika och utvärdera terminen. Under utvärderingen framkom att många behövde mer styrning och att det kan vara väldigt svårt att komma igång på egen hand. Andra menade att det är bra med valfriheten – göra den planerade uppgiften eller jobba med något eget. Att mellan gångerna få uppgifter eller ledning via mail skulle vara bra, tyckte en av deltagarna. Hon syftade på det tillfälle då jag mailat ut en uppgift inför en av deras egna träffar. Hon ville gärna haft mer av det.

Kommentar

Totalt fem deltagare kom att ingå i gruppen. En bit in på terminen konstaterar jag att det är svårt för gruppen att upprätthålla kontinuiteten, när de ska ses på egen hand. Det är inte alltid så lätt att ta sig ut. I synnerhet inte sen eftermiddag/kväll, vilket resulterat i att bortfallet varit större dessa gånger. Gruppen hade tidigare önskat att kunna ses på dagtid – vilket de har möjlighet till. För enkelhetens skull bestämde de sig ändå för att hålla sig till samma dag och tid som de ledarledda träffarna.

Att ha struktur på träffaren är också svårare när vi inte har tillgång till museets utställningar att se, samtala och skapa kring. Deltagarna själva säger sig sakna museet och menar att det bidrog till en stor del av trivseln. De saknar möjligheten att röra sig i utställningarna och kunna hämta inspiration där.

Uppgifter

På gruppens önskemål har jag inför varje gång haft en eller ett par uppgifter för dem. Det är tydligt att en viss styrning behövs. Det är valfritt att göra den eller skapa helt på egen hand, men alla tycker att det är bra att det finns en uppgift om de kör fast i det egna.

På frågan om vad som gör att de ibland inte tar sig till träffarna berättar några av dem att de nu är på väg ut i arbetslivet igen – en har börjat arbetaträna ett par halvdagar i veckan och orkar därför inte alltid ta sig till träffarna. Hon är rädd att göra slut på sin energi. En annan har börjat studera på distans samtidigt med egen hantverksverksamhet och har iland inte haft tid eller ork över. De berättar att de är rädda om sin kraft och energi och vill inte riskera att köra på för hårt.

Slutkommentar

Om den här typen av "Steg 2-verksamhet" ska fortsätta bör den vara ledarledd större del av tiden och ha ett tydligare upplägg med en mer fast kursplan. Här utgick vi från deltagarnas lust att skapa i olika material men ett tydligare fokus på material och uppgift för varje träff är att föredra.

Slutbetyget är ändå gott och helst vill gruppen fortsätta lite till. De uppskattar att ses under avslappnade former och kunna prata med varandra om allt som rör deras sjukskrivningar, svårigheter samt att ge/få tips och råd. Det är en av de stora behållningarna och trots olika ålder och personligheter har det varit en varm och välkomnande stämning i gruppen. En deltagare uttryckte det så här *"Det är det här som håller mig igång, det spelar ingen roll hur ont jag har, jag försöker ändå att ta mig hit"*.